

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสิ่งจูงใจ ของนักศึกษาในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบสิ่งจูงใจของนักศึกษาหญิงและนักศึกษายายในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้ คือ

1. การศึกษาเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลในการทำการวิจัย จากตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา สาขาวิชาศิลปหัตถกรรม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิจัย
2. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาทั้งหมดที่เรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในชั้นปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2529 โดยเป็นนักศึกษาจาก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา จำนวน 68 คน นักศึกษาจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี 66 คน และนักศึกษาจากวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมกรุงเทพ 66 คน รวมตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 200 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยศึกษา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไข นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ศึกษา แล้วปรับปรุงแก้ไข เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แบบสอบถามดังกล่าว แบ่งเป็น 3 ตอนคือ.

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดเติมช่องว่าง (Blank filling) และแบบเลือกตอบ (Multiple choice)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ด้านต่าง ๆ เป็นอัตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ ด้านความรัก ความสนใจ และความถนัดในวิชาชีพศิลปหัตถกรรม ด้านความคิดเห็นส่วนตัว ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านความมีเกียรติยศชื่อเสียง ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง และด้านความจำเป็นบางประการ

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการศึกษาต่อในสาขาวิชาเอกศิลปหัตถกรรม และสิ่งจูงใจอื่น ๆ เป็นแบบเติมช่องว่าง (Blank filling) และเป็นแบบให้แสดงความคิดเห็น (Open-ended form)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ที่วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้อง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนมารวมทั้งสิ้น 200 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 กล่าวคือ จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา 68 ชุด วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี 66 ชุด และวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมกรุงเทพ 66 ชุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่เป็นแบบเลือกตอบ นำมาแจกแจงหาความถี่ และหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม วิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยการทดสอบค่าที (t-test) แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

5.3 ข้อมูลเกี่ยวกับ การศึกษาต่อในสาขาวิชาเอกศิลปหัตถกรรม และสิ่งจูงใจอื่น ๆ วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปผลการวิจัยเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลป

หัตถกรรมระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นในการศึกษาต่อในสาขาวิชาเอกศิลปหัตถกรรม และ สิ่งจูงใจอื่น ๆ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร มีสถานภาพดังต่อไปนี้

1.1 นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66) เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 15-17 ปี

1.2 ภูมิลำเนาของนักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75.5) อยู่ในกรุงเทพมหานคร

1.3 นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81) จบการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

(ม.3) จากโรงเรียนรัฐบาล และนักเรียนส่วนมาก (ร้อยละ 83.33) เรียนจบจากโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร

ผลการเรียนจากสถาบันเดิม ก่อนเข้ามาศึกษาวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.5) มีผลการเรียนอยู่ในช่วงคะแนนสะสมเฉลี่ย 2.00-2.99 รองลงมา (ร้อยละ 27) อยู่ในช่วงคะแนนสะสมเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00

1.4 ระดับการศึกษาของบิดามารดา และอาชีพผู้ปกครอง บิดาและมารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 40 และ ร้อยละ 50.5) จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า อาชีพผู้ปกครองส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30) ค้าขายและรับราชการ

ตอนที่ 2 สิ่งจูงใจ ในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2.1 เมื่อพิจารณาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งจูงใจที่ให้นักศึกษา เลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ปรากฏว่า

นักศึกษาได้รับสิ่งจูงใจ ด้านความรัก ความสนใจ และความถนัดในสาขาวิชาชั้นศิลปหัตถกรรมอยู่ในระดับมาก และเป็นด้านที่เป็นสิ่งจูงใจมากกว่าด้านอื่น ๆ รองลงมาคือด้านความมีเกียรติยศชื่อเสียง ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านความคิดเห็นส่วนตัว ด้านความจำเป็นบางประการ และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ

2.2 ตัวแปรย่อยที่เป็นสิ่งจูงใจในแต่ละด้านของนักศึกษา ในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ที่อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ คือ

ด้านความรัก ความสนใจ และความถนัดในสาขาวิชาศิลปหัตถกรรมมีตัวแปรย่อยที่เป็นสิ่งจูงใจในระดับมากคือ ชอบทำงานเกี่ยวกับศิลปะ รักและสนใจวิชาศิลปะมากที่สุด ชอบเรียนวิชาศิลปหัตถกรรม รักและชอบอาชีพช่างศิลปหัตถกรรมและเคยทำคะแนนวิชาศิลปะ ได้ดีมาก่อน

ด้านความคิดเห็นส่วนตัว มีตัวแปรย่อยที่เป็นสิ่งจูงใจในระดับมากคือ มีความใฝ่ฝันที่จะเข้ามาศึกษาด้านศิลปหัตถกรรม ชอบอาชีพที่ต้องใช้ทักษะอย่างหนัก แต่มีผลงานน่าภูมิใจ และต้องการประกอบอาชีพที่ใช้ทักษะและเทคนิคขั้นสูง

ด้านความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ มีตัวแปรย่อยที่เป็นสิ่งจูงใจในระดับมากคือ เห็นว่าอาชีพช่างศิลปหัตถกรรม มีความจำเป็นต่อทุกหน่วยงานทั้งปัจจุบันและอนาคต เห็นว่ามีทางหารายได้พิเศษต่อไปได้ง่าย เห็นว่าเป็นอาชีพที่มีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เห็นว่ามีความรู้ทางสาขาศิลปหัตถกรรมช่วยให้หางานในได้หลายทาง เห็นว่าอาชีพด้านศิลปหัตถกรรมมีความก้าวหน้ารวดเร็ว และเห็นว่าด้านการศึกษาและการงาน มีทางก้าวหน้าต่อไปได้ง่าย

ด้านความมีเกียรติยศชื่อเสียง มีตัวแปรย่อยที่เป็นสิ่งจูงใจในระดับมาก คือ เป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่อง จากสังคมว่า เหมาะสมกับผู้มีฝีมือ และมีความสามารถพิเศษเฉพาะบุคคล และเป็นอาชีพที่ทำชื่อเสียงให้แก่ตนเองและวงศ์ตระกูล

ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีตัวแปรย่อยที่เป็นสิ่งจูงใจในระดับมากคือ เลือกเพราะมีความนิยมชมชอบ และประทับใจบุคคลบางคนที่ประกอบอาชีพนี้

สำหรับสิ่งจูงใจ ด้านความจำเป็นบางประการ ไม่มีตัวแปรย่อยในด้านนี้ที่อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย

ผลการเปรียบเทียบสิ่งจูงใจของนักศึกษา พบว่าสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนของนักศึกษาหญิง และนักศึกษาชาย ในทุกด้านของสิ่งจูงใจไม่แตกต่างกันแต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่ามีตัวแปรย่อยบางข้อ ที่นักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย มีความเห็นแตกต่างกัน กล่าวคือ

เห็นว่าอาชีพช่างศิลปหัตถกรรม มีความจำเป็นต่อทุกหน่วยงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต เป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องจากสังคมว่า เหมาะสมกับผู้มีฝีมือ และมีความสามารถเฉพาะบุคคล

เลือกเรียนด้วยตนเอง โดยไม่อาศัยคำแนะนำจากใครเลย

ไม่มีทุนทรัพย์ที่จะเรียนสาขาอื่น ในสถาบันอื่น ๆ

ไม่มีสาขาวิชาที่ต้องการเลือกในสถานศึกษาของตน หรือสถานศึกษาที่ใกล้เคียง

ต้องการเรียนจบ เพื่อไปประกอบอาชีพให้เร็วที่สุด

เกรงว่าถ้าเลือกเรียนสาขาวิชาอื่นจะสอนแข่งขันไม่ได้

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาต่อในสาขาวิชาเอกศิลปหัตถกรรมและสิ่งจูงใจอื่น ๆ

4.1 สิ่งจูงใจอื่น ๆ นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 97.5) ไม่มีสิ่งจูงใจอื่น นอกเหนือจากที่กล่าวมาในตอนที่ 2 นักศึกษาส่วนน้อย(ร้อยละ 2.5) เลือกเพราะเห็นว่าสะดวกในการเดินทางมาเรียน การเปลี่ยนไปเรียนสาขาวิชาอื่น นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 96) ไม่ต้องการเปลี่ยนไปเรียนวิชาอื่น นักศึกษาเพียงส่วนน้อยต้องการเปลี่ยนไปเรียนวิชาอื่น (ร้อยละ 4) มีดังนี้ คือ ต้องการเปลี่ยนไปเรียน สาขาช่างอุตสาหกรรม (ร้อยละ 37.5) และพาณิชย์การ (ร้อยละ 37.5) ต้องการเรียนทางทหาร (ร้อยละ 12.5) และสายสามัญ (ร้อยละ 12.5) การเลือกเรียนสาขาวิชาศิลปหัตถกรรม ถ้าไม่มีอุปสรรคใด ๆ นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 96.5) ยังคงเลือกเรียนสาขาศิลปหัตถกรรม

4.2 ด้านการแนะนำจากสถาบันการศึกษาเดิม ก่อนเข้ามาศึกษาวิชาศิลปหัตถกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยอาชีวศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 76) เห็นว่าครูแนะนำ มีความจำเป็นมาก รองลงมา (ร้อยละ 20.5) เห็นว่าครูแนะนำ มีความจำเป็นปานกลาง และนักศึกษาส่วนน้อย (ร้อยละ 3.5) เห็นว่าครูแนะนำมีความจำเป็นน้อย

4.3 ในการสอบคัดเลือกเข้าเรียนสาขาวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสาขาวิชานี้ นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 58.5) เห็นว่าข้อสอบคัดเลือกควรเน้นความรู้ด้านปฏิบัติศิลปหัตถกรรม เห็นว่าควรเน้นความรู้ด้านทฤษฎี ศิลปหัตถกรรม (ร้อยละ 22.5) เห็นว่าควรเน้นด้านปฏิบัติศิลปหัตถกรรม ทฤษฎีศิลปหัตถกรรมและวิชาสามัญ เท่า ๆ กัน (ร้อยละ 14) และเห็นว่าข้อสอบควรเน้นวิชาสามัญ (ร้อยละ 5) ตามลำดับ

4.4 ปัญหาในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาศิลปหัตถกรรม นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 42) ประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรู้ ทางทฤษฎีศิลปะ และขาดทักษะในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ รองลงมาคือ มีปัญหาเนื่องมาจากผู้ปกครองไม่สนับสนุน (ร้อยละ 9) สำหรับข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 48) แสดงความคิดเห็นว่านักศึกษาควรแก้ปัญหาโดยการฝึกฝนฝีมือให้มีความชำนาญ รองลงมา (ร้อยละ 43) มีความเห็นว่่านักศึกษาควรศึกษาทฤษฎีศิลปะมาอย่างดี และมีความเห็นว่่า นักศึกษาควรแสดงความสามารถให้ผู้ปกครองยอมรับในความสำเร็จของวิชาชีพศิลปะ (ร้อยละ 9) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สถานการณ์ของนักศึกษา

1.1 เพศของนักศึกษา การวิจัยพบว่านักศึกษาชายที่เลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม มีจำนวนมากกว่านักศึกษาหญิง ซึ่งอาจเป็นเพราะค่านิยมของสังคมไทยมีแนวโน้มว่าเพศหญิง จะนิยมเลือกอาชีพที่ไม่ต้องฝึกทักษะอย่างหนัก และผู้หญิงส่วนมากมีความสนใจในการเลือกอาชีพต่างจากผู้ชาย จากงานวิจัยของแครบบ์ (Crabbe 1978: 3992-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ กับระดับชั้น อายุ และเพศ ของนักเรียนชายและหญิงชั้นประถมศึกษา พบว่า นักเรียนชายมีทัศนคติต่อศิลปะสูงที่สุด ส่วนนักเรียนหญิงมีทัศนคติต่อศิลปะต่ำที่สุด จะเห็นได้ว่า ค่านิยมและทัศนคติ มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนศิลปะของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง

1.2 อายุของนักศึกษา การวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุไล่เลี่ยกัน กล่าวคือประมาณ 15-17 ปี เป็นเพราะในภาคเรียนปกติที่นักศึกษาส่วนใหญ่ จบการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักศึกษาเพียงส่วนน้อยที่มีอายุมาก คือ อายุ 20 ปีขึ้นไป

1.3 ภูมิสำเนาเดิมของนักศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิสำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานคร สำหรับนักศึกษาที่มาจากต่างจังหวัด มีเพียงส่วนน้อย ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบัน การศึกษาระดับอาชีวศึกษาได้ขยายกว้างขวางในทุกภาค และเกือบทุกจังหวัด ดังนั้นนักเรียนที่มีความประสงค์จะเรียนต่อสาขาศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สามารถศึกษาต่อในวิทยาลัยอาชีวศึกษาในท้องถิ่นได้ และไม่มี ความจำเป็นจะต้อง เข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพมหานคร

1.4 สถานศึกษาเดิม ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร การที่นักศึกษาส่วนมากจบการศึกษาจากโรงเรียนรัฐบาล เป็นเพราะปัจจุบันโรงเรียนรัฐบาลมีปริมาณมากกว่าโรงเรียนราษฎร์ และนักศึกษาส่วนมากนิยมเรียน โรงเรียนรัฐบาลเพราะเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าโรงเรียนราษฎร์

1.5 ระดับการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีผลการเรียนก่อนเข้ามาศึกษาในสาขาวิชาเอกศิลปหัตถกรรม อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ คือ ระดับ 2.00-2.99 เนื่องจากนักเรียนที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะมีนักศึกษาส่วนหนึ่งมุ่งเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผลการเรียนของนักศึกษาในระดับนี้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ นักศึกษาสนใจมาเรียนสาขาวิชาชีพ เพราะการเรียนต่อสายสามัญ นักศึกษามักจะต้องมีคะแนนสะสมสูงและอยู่ในเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จากการสัมภาษณ์อาจารย์แนะแนวในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทำให้ได้ทราบว่า นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนปานกลาง จะได้รับคำแนะนำจากอาจารย์แนะแนวให้ศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพ

1.6 ระดับการศึกษาของบิดามารดา ผลการวิจัยพบว่า บิดามารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า เป็นส่วนมาก ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาในอดีต การศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นการศึกษาภาคบังคับ มีอยู่เพียงส่วนน้อยที่บิดามารดาได้รับการศึกษาในระดับสูงกว่านี้

1.7 อาชีพผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพทำการค้าขาย และรับราชการ ส่วนอาชีพอันดับรองลงมาคือ รับจ้างและทำงานบริษัทห้างร้าน ตามลำดับ

2. สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม

ผลการวิจัยปรากฏว่า สิ่งจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนในสาขาวิชาศิลปหัตถกรรมของนักศึกษาตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ

2.1 สิ่งจูงใจด้านความรัก ความสนใจ และความถนัดในสาขาวิชาชีพ ศิลป

หัตถกรรม ผลการวิจัยพบว่า ด้านความรัก ความสนใจ และความถนัดในสาขาวิชาชีพศิลปหัตถกรรม เป็นสิ่งจูงใจที่ทำให้นักศึกษาเลือกเรียนมากกว่าสิ่งจูงใจด้านอื่น ๆ สิ่งจูงใจดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่เข้ามาเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านจิตใจ และทักษะมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร เกตุสิงห์ (2522:116) และสนั่น ประจงจิตร (2515:58) ต่างก็พบว่า ความรัก ความสนใจ และความถนัด เป็นสาเหตุจูงใจให้บุคคลเลือกศึกษาในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ที่ตนต้องการ การที่นักศึกษามีความต้องการเลือกเรียนในสาขาวิชาชีพศิลปะแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความยินดีและพอใจในการเลือกเรียนความรู้สึกดังกล่าว บีช (Beach 1965 : 111) ได้อธิบายไว้ว่าเกิดจากรงจูงใจจากภายใน (Instinsic motivation) สำหรับสิ่งจูงใจที่ทำให้นักศึกษาเข้ามาเรียนด้านศิลปะเป็นจำนวนมาก เป็นเพราะนักศึกษาชอบทำงานเกี่ยวกับศิลปะ รักและสนใจวิชาศิลปะมากที่สุดชอบเรียนวิชาศิลปหัตถกรรม รักและชอบอาชีพช่างศิลปหัตถกรรม และเคยทำคะแนนวิชาศิลปะได้ดีมาก่อน

ส่วนสิ่งจูงใจที่มีผลต่อการเลือกเรียนของนักศึกษาในระดับปานกลางคือ

ความถนัดทางศิลปะจากสถานศึกษาเดิม สิ่งจูงใจในด้านความรัก ความสนใจ และความถนัด เป็นสิ่งจูงใจที่จัดได้ว่า เป็นองค์ประกอบด้านตัวบุคคล ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเลือกอาชีพ เพราะเป็นแรงผลักดันกระตุ้นให้บุคคลกระทำการใด ๆ โดยแสดงถึงความโน้มเอียงที่บุคคลเลือกหรือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากกว่าสิ่งอื่น ๆ ความถนัดของบุคคลจะบอกถึงระดับความสามารถของบุคคลว่า จะสามารถประสบความสำเร็จในด้านการเรียนรู้หรือเกิดทักษะในสิ่งหนึ่งสิ่งใด มากน้อยเพียงใด ความถนัดเป็นผลรวมของลักษณะต่าง ๆ อันเป็นรากฐานในการทำนายสัมฤทธิ์ผลในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง โดยปกติแล้ว จะแสดงให้เห็นได้โดยการปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นที่รวมของความสามารถด้านต่าง ๆ การที่นักศึกษาเลือกเรียนเพราะ สิ่งจูงใจด้านความรัก ความสนใจ และความถนัดนี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่เข้ามาศึกษาสาขาวิชาเอกศิลปหัตถกรรม น่าจะประสบความสำเร็จในการเรียนอยู่ในระดับที่ดีมาก จากการสัมภาษณ์ อาจารย์ผู้สอนวิชาชีพศิลปหัตถกรรม ได้ให้ความคิดเห็นว่า นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาเพราะมีความรัก ความสนใจ และความถนัดในวิชาศิลปะจะมีผลการเรียนในระดับดีมาก

อย่างเห็นได้ชัด เป็นที่ยอมรับกันว่า วิชาศิลปะทัศนกรรม เป็นสาขาวิชาที่ต้องใช้ความสามารถพิเศษ แตกต่างไปจากการเรียนสาขาวิชาอื่น ๆ ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีความถนัดในด้านการใช้ฝีมือ จึงจะประสบความสำเร็จในการเรียน หากผู้เรียนมีความรัก ความสนใจ และความถนัดใน วิชาชีพนี้นั้นเพียงใด ก็ย่อมมีโอกาสประสบความสำเร็จมาก

2.2 สิ่งจูงใจด้านความมีเกียรติยศชื่อเสียง ผลการวิจัยพบว่า ความมีเกียรติยศชื่อเสียงเป็นสิ่งจูงใจให้นักศึกษาเข้ามาเรียนสาขาวิชาเอกศิลปะทัศนกรรม อยู่ในอันดับมากรองจาก ด้านความรัก ความถนัดและความสนใจต่อสาขาวิชาศิลปะทัศนกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2512 : 97) จิตรอารี เนตรหิน (2514 : 102) ต่างก็พบว่า สิ่งจูงใจในการเลือกอาชีพของนักเรียน เกิดจากสิ่งจูงใจด้านความมีเกียรติยศชื่อเสียง สิ่งจูงใจด้านนี้มี ผลต่อนักศึกษาในการเลือกเรียน สาขาวิชาเอกศิลปะทัศนกรรมมากที่สุดคือ เป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องจากสังคมว่า เหมาะสมกับผู้มีฝีมือ และมีความสามารถพิเศษเฉพาะบุคคล สิ่งจูงใจอันดับรองลงมาคือ เป็นอาชีพที่อาจทำชื่อเสียงให้แก่ตนเองและวงศ์ตระกูล เป็นอาชีพที่เข้ากับสังคมต่าง ๆ ได้ง่าย และเป็นอาชีพที่มีเกียรติได้รับการยกย่องนับถือตามลำดับ ความมีเกียรติยศชื่อเสียงนี้ เป็นสิ่งจูงใจอันเกิดจากความต้องการของมนุษย์ ในการอยู่ร่วมกันในสังคม มีความปรารถนาให้บุคคลอื่นยกย่องนับถือในตนเอง เพื่อสร้างความพอใจและภูมิใจในตนเองซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานที่มีอยู่แล้วในตัวมนุษย์ทุกระดับ เป็นความต้องการที่ไม่อาจกำหนดได้ว่า มีความต้องการสูงถึงระดับใดในแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow 1954 : 80) ได้อธิบายไว้ว่ามนุษย์มีความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม ผู้ที่เข้ามาเลือกเรียนสาขาวิชาเอกศิลปะทัศนกรรมนี้เป็นบุคคลกลุ่มหนึ่งที่มีความเห็นว่า อาชีพทางศิลปะทัศนกรรม เป็นอาชีพที่มีเกียรติยศชื่อเสียง

2.3 ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ ผลการวิจัยพบว่าเป็นสิ่งจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับมาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสติดิผล มีทรัพย์ (2513 : 128) ที่พบว่า สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนสาขาวิชาชีพนี้นั้นคือ เป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้าและมั่นคง สิ่งจูงใจด้านนี้มีผลต่อนักศึกษาในการเลือกเรียน คือ นักศึกษาเห็นว่า อาชีพช่างศิลปะทัศนกรรม มีความจำเป็นต่อทุกหน่วยงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีทางหารายได้พิเศษได้ง่าย มีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ความรู้ทางศิลปะทัศนกรรมช่วยให้ทำงานได้หลายทาง อาชีพด้านศิลปะทัศนกรรมมีความก้าวหน้ารวดเร็ว และเห็นว่าด้านการศึกษาและการทำงาน มีทางก้าวหน้าต่อไปได้

ง่าย เป็นต้น สิ่งจูงใจด้านนี้ เป็นความมั่นใจของนักศึกษา ที่มีต่อวิชาชีพของตน จะเห็นได้ว่า ผู้ที่เลือกเรียนสาขาวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ได้มีความเข้าใจและมั่นใจต่ออาชีพของตนอันจะส่งผลให้มีความพยายาม และตั้งใจในการเรียนมากขึ้น แม้ว่าค่านิยมของสังคมไทยมีค่านิยมว่า อาชีพช่างศิลปหัตถกรรม ยังเป็นอาชีพที่ไม่น่าสนใจก็ตาม แต่นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขาวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ก็ยังมีค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่ออาชีพของตน ซึ่งเป็นทัศนคติทางด้านอาชีพที่สำคัญที่สุดคือ มีความมั่นใจว่าอาชีพของตนเองมีความมั่นคงในอนาคต

2.4 ด้านความคิดเห็นส่วนตัว ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นส่วนตัว เป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญด้านหนึ่ง ที่เป็นเหตุให้ นักศึกษาเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2512 : 98) และลัดดา สุวรรณรัตน์ (2512 : 117) ต่างก็พบว่า ด้านความคิดเห็นส่วนตัว มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาชีพของนักศึกษา สิ่งจูงใจด้านนี้เป็นสาเหตุให้นักศึกษาเข้ามาเลือกเรียน ได้แก่ มีความใฝ่ฝันที่จะเข้ามาศึกษาด้านศิลปหัตถกรรม ชอบอาชีพที่ต้องใช้ทักษะอย่างหนัก แต่มีผลงานน่าภูมิใจ ต้องการประกอบอาชีพที่ใช้ทักษะและเทคนิคขั้นสูง เป็นต้น ซึ่งความคิดเห็นส่วนตัวดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการมองวิชาชีพช่างศิลปหัตถกรรมที่แตกต่างกันไป สิ่งจูงใจด้านความคิดเห็นส่วนตัวแสดงให้เห็นถึงการมองคุณสมบัติของสิ่งที่เลือกไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง นักเรียนที่เข้ามาเลือกเรียนสาขาวิชาต่าง ๆ แต่ละคนย่อมเลือกอาชีพตามองค์ประกอบที่แตกต่างกัน ส่วนมากจะขึ้นอยู่กับความต้องการของตนเองเป็นส่วนใหญ่ ดังจะเห็นได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรัก ความสนใจและความถนัดในสาขาวิชาชีพนี้ อยู่แล้ว จึงเป็นแรงบันดาลใจทำให้เกิดการตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ตนเองต้องการ

2.5 ด้านความจำเป็นบางประการผลการวิจัยพบว่า สิ่งจูงใจด้านนี้เป็นสาเหตุให้นักศึกษาเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม อยู่ในระดบน้อย สิ่งจูงใจที่เป็นสาเหตุให้นักศึกษาเลือกเรียนคือต้องการประกอบอาชีพที่ไม่เสี่ยงอันตราย และมีความปลอดภัยพอสมควรต้องการเรียนจบ เพื่อไปประกอบอาชีพให้เร็วที่สุด และเกรงว่า ถ้าเลือกเรียนสาขาวิชาอื่นจะสอบแข่งขันไม่ได้ จากสิ่งจูงใจด้านนี้จะเห็นว่า นักศึกษาต้องการความปลอดภัยในการทำงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล ไกรสิทธิ์ (2523 : 198) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องวัฒนธรรมการทำงานของคนไทยพบว่า ด้านค่านิยมการทำงาน คนไทยต้องการทำงานที่ไม่เสี่ยงอันตราย และมีความปลอดภัยในขณะเดียวกันก็ต้องการจบไปประกอบอาชีพให้เร็วที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรประกาศนียบัตร

วิชาชั้นของกรมอาชีวศึกษาที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อการมีอาชีพ สำหรับสิ่งจูงใจที่ทำให้นักศึกษาเลือกเรียนเพราะเกรงว่าถ้าเลือกเรียนสาขาอื่นจะสอบแข่งขันไม่ได้นั้น จะเห็นได้ว่า มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นฐานของนักศึกษาส่วนใหญ่ ที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง จึงมีความตระหนักในความสามารถของตนเอง และประกอบกับมีความรักความสนใจและความถนัดในวิชาชั้นศิลปะ จึงทำให้นักศึกษาเลือกเรียนสาขาวิชาอื่น ส่วนสิ่งจูงใจอื่น ๆ ทางด้านนี้ เป็นสิ่งจูงใจที่มีผลต่อการเลือกเรียนของนักศึกษา อยู่ในระดับน้อย สิ่งจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนของนักศึกษาน้อยที่สุดคือ มีความต้องการที่จะประกอบอาชีพที่บิดามารดาหรือบรรพบุรุษเคยประกอบกันมา แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้เลือกเรียนเพราะต้องการประกอบอาชีพเช่นเดียวกับบิดามารดาหรือบรรพบุรุษ

2.6 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมแล้วบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลน้อยในการที่จะชักจูงให้เข้ามาเลือกเรียนสาขาวิชาเอกศิลปหัตถกรรม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว ประเด็นที่นักศึกษาระบุว่าเป็นสิ่งจูงใจที่อยู่ในระดับต้น ๆ คือตัดสินใจเลือกเข้ามาเรียน เพราะมีความนิยมชมชอบและประทับใจบุคคลที่ประกอบอาชีพนี้ และนอกจากนี้แล้ว นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกเรียนด้วยตนเอง โดยไม่อาศัยคำแนะนำจากใครเลย แสดงให้เห็นว่าการที่นักศึกษาเลือกเข้ามาศึกษาต่อด้านนี้ นอกจากประทับใจบุคคลที่ประกอบอาชีพทางด้านศิลปหัตถกรรมแล้ว การที่นักศึกษาเลือกเรียนด้วยตนเองแสดงให้เห็นถึงความมั่นใจและการตัดสินใจด้วยตนเองของนักศึกษาในการเลือกเรียน ส่วนสิ่งจูงใจอื่น ๆ ในด้านนี้ มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนของนักศึกษาน้อย สิ่งจูงใจที่มีผลต่อการเลือกเรียนของนักศึกษาน้อยที่สุดคือ เลือกตามเพื่อน ๆ จะเห็นได้ว่าการที่นักศึกษาเลือกเรียนนั้นมิได้เลือกเพราะได้รับอิทธิพลจากเพื่อน ๆ สำหรับสิ่งจูงใจด้านนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกใจ เหล่าสุนทร (2505: 64) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่องวิชาชีพในโรงเรียนมัธยม สาเหตุด้านหนึ่งของการเลือกอาชีพของนักเรียนเพราะประทับใจในตัวบุคคลที่เป็นตัวอย่างที่ดี และงานวิจัยของ ทศนีย์ สุขทวี (2505: 54) ศึกษาเรื่องทัศนคติและความสนใจของนักศึกษาที่มีต่ออาชีพ ซึ่งพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยตนเอง

3. การเปรียบเทียบสิ่งจูงใจของนักศึกษา ในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย

ผลการวิจัยปรากฏว่า โดยภาพรวมแล้ว สิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เมื่อเปรียบเทียบตามเพศไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละด้าน ปรากฏว่า ด้านความรัก ความสนใจ และความถนัดในสาขาวิชาศิลปหัตถกรรม และด้านความคิดเห็นส่วนตัวไม่มีความแตกต่างกันเลย ส่วนสิ่งจูงใจด้านอื่น ๆ นักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายมีความคิดเห็นแตกต่างกันในบางรายการ คือ

ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ นักศึกษาหญิงและชาย มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 1 รายการคือ เห็นว่าอาชีพช่างศิลปหัตถกรรมมีความจำเป็นต่อทุกหน่วยงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ด้านความมีเกียรติยศชื่อเสียง นักศึกษาหญิงและชาย มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 1 รายการคือ เห็นว่าเป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องจากสังคมว่า เหมาะสมกับผู้มีฝีมือและมีความสามารถพิเศษเฉพาะบุคคล

ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง นักศึกษาหญิงและชาย มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 1 รายการคือ เลือกเรียนด้วยตนเอง โดยไม่อาศัยคำแนะนำจากใครเลย

ด้านความจำเป็นบางประการ นักศึกษาหญิงและชาย มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 4 รายการ คือ ไม่มีทุนทรัพย์ที่จะเรียนสาขาอื่นในสถาบันอื่น ๆ ไม่มีสาขาวิชาที่ต้องการเลือกในสถานศึกษาของท่านหรือสถานศึกษาใกล้เคียง ต้องการเรียนจบเพื่อออกไปประกอบอาชีพให้เร็วที่สุด และเกรงว่าถ้าเลือกเรียนสาขาวิชาอื่นจะสอบแข่งขันไม่ได้

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบสิ่งจูงใจของนักศึกษาหญิงและชาย ที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่า ด้านความจำเป็นบางประการ มีสิ่งจูงใจในข้อนี้ ที่นักศึกษาหญิงและชายมีความคิดเห็นแตกต่างกันมากถึงครึ่งหนึ่งของสิ่งจูงใจทั้งหมดในข้อนี้ อย่างไรก็ตามโดยภาพรวมแล้ว สิ่งจูงใจของนักศึกษาหญิงและชายในด้านนี้ไม่แตกต่างกัน

จากผลการเปรียบเทียบ สิ่งจูงใจของนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย ปรากฏว่าสิ่งจูงใจของนักศึกษาหญิงและชายทุกด้านไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าอาจมีสาเหตุมาจากสภาพพื้นฐานทั่วไปของนักศึกษาลักษณะคล้ายคลึงกัน นักศึกษามีทัศนคติและค่านิยมในแนวทางเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการศึกษาต่อในสาขาวิชาเอกศิลปหัตถกรรม และสิ่งจูงใจอื่น ๆ

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนหนึ่งมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนเพราะเห็นว่าจะสะดวกในการเดินทางมาเรียน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนต่อไปในสาขาศิลปหัตถกรรม นักศึกษาส่วนใหญ่ยังคงต้องการเรียนต่อไป ไม่ต้องการเปลี่ยนไปเรียนในสาขาวิชาอื่น ๆ ด้านการแนะแนวทางการศึกษาต่อ นักศึกษาเห็นว่า ครูแนะแนวมีความจำเป็นมาก ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ในสาขาศิลปหัตถกรรม นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า วิชาที่สอบ ควรเน้นวิชาปฏิบัติหัตถกรรม เกี่ยวกับปัญหาในการสอบคัดเลือก นักศึกษาส่วนใหญ่ มีปัญหาการขาดความรู้ทางทฤษฎีศิลปะและทักษะ ในการปฏิบัติงานศิลปะสำหรับข้อเสนอนี้ในการแก้ไข นักศึกษามีความเห็น ว่า นักศึกษาควรฝึกฝนฝีมือและศึกษาทฤษฎีศิลปะมาอย่างดี เพื่อเตรียมพร้อมก่อนสอบ แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาให้ความสำคัญต่อความรู้และความชำนาญในงานช่างศิลปหัตถกรรม

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

1. แนวนโยบายและหลักสูตร ของวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ควรเน้นการปลูกฝังและสร้างทัศนคติที่ดี ในการประกอบอาชีพช่างศิลปหัตถกรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีความรัก และภูมิใจในวิชาชีพของตนเอง
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา ควรศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม และควรหาแนวทางในการเพิ่มสิ่งจูงใจของนักศึกษา ให้มีการพัฒนามากขึ้น โดยเฉพาะในส่วนที่มีอยู่น้อย อันจะเป็นผลให้การเรียนในขณะศึกษาอยู่ในวิทยาลัย และการทำงานเมื่อสำเร็จออกไปประกอบอาชีพ มีประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น
3. วิทยาลัยอาชีวศึกษา ควรมีการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่แนวทางการเรียนการสอนและความก้าวหน้าทั้งที่จะได้รับจากวิชาชีพด้านศิลปหัตถกรรม เพื่อให้นักเรียนเห็นแนวทางการเลือกเรียนตามความสามารถและความต้องการของตนเองยิ่งขึ้น
4. โรงเรียนต่าง ๆ ควรมีครูแนะแนวทางการเลือกเรียนต่อ ในสาขาวิชาศิลปหัตถกรรม เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในสาขาวิชาศิลปหัตถกรรม และเพื่อให้นักเรียนที่มีความประสงค์เรียนต่อในสาขาวิชานี้ ได้เตรียมตัวฝึกทักษะฝีมือ เพื่อเตรียมพร้อมในการสอบคัดเลือกใน

สาขาวิชาชั้นศิลปหัตถกรรม

5. การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ข้อสอบควรมีมาตรฐานที่จะคัดเลือกผู้ที่มีความถนัดและสนใจในวิชาชีพนี้อย่างแท้จริง ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และในการสอบภาคปฏิบัติ ควรจัดความพร้อมทางด้านสถานที่ บุคคลและวิธีการเพื่อให้เป็นมาตรฐานในการสอบที่ดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยเรื่องสิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏว่าสิ่งจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรมมากที่สุดคือ ด้านความรัก ความสนใจ และความถนัดในสาขาวิชาชั้นศิลปหัตถกรรมและผลการเปรียบเทียบสิ่งจูงใจ ปรากฏว่าสิ่งจูงใจของนักศึกษาหญิงและชายไม่แตกต่างกัน สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการมี การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสิ่งจูงใจของนักศึกษาในเรื่องต่อไปนี้คือ

1. ควรศึกษาสิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนสาขาวิชาศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นในวิทยาลัยอาชีวศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบสิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนสาขาวิชาศิลปหัตถกรรม ระหว่างนักศึกษาในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบสิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียน และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสาขาวิชาศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ